

Αξιολόγηση των μακροοικονομικών προβλέψεων του Προσχεδίου του Προϋπολογισμού 2022

Εισαγωγή

Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (ΕΔΣ), σύμφωνα με το Ν.4270/2014 (άρθρο 58, παρ.2, όπως τροποποιήθηκε με το Ν.4472/2017, αρ.66, παρ.2) αξιολογεί τις μακροοικονομικές προβλέψεις που υιοθετούνται στο προσχέδιο του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού και διαπιστώνει τη συμμόρφωση με τα όρια που προβλέπονται στο «Δημοσιονομικό Σύμφωνο» (άρθρο 3 του Ν.4063/2012).

Πίνακας 1: Προβλέψεις ρυθμού μεταβολής μακροοικονομικών δεικτών (2021-2022)

	ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2022 ⁽¹⁾		ΜΠΔΣ 2022-2025 ⁽²⁾		ΕΛΣΤΑΤ ⁽³⁾
	2021	2022	2021	2022	2021 (α' & β' τριμ.)
ΑΕΠ	+6,1	+4,5	+3,6	+6,2	+6,3
Ιδιωτική κατανάλωση	+2,9	+2,9	+2,6	+2,9	+4,0
Δημόσια κατανάλωση	+4,1	-2,8	+1,5	-3,0	+7,1
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	+11,1	+23,4	+7,0	+30,3	+11,8
Εξαγωγές αγαθών & υπηρεσιών	+14,0	+11,1	+10,4	+13,8	+3,4
Εισαγωγές αγαθών & υπηρεσιών	+6,6	+8,9	+6,9	+8,5	+8,4
Αποπληθωριστής ΑΕΠ	+0,5	+1,0	+0,2	+1,0	-0,8
Ποσοστό ανεργίας (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού)	16,0	14,3	16,3	14,4	15,0

Πηγές: (1): Σενάριο ΓΔΟΠ/ΥΠΟΙΚ (Σεπτέμβριος 2021)

(2): Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2022-2025 (Ιούνιος 2021)

(3): Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ και υπολογισμοί ΕΔΣ.

*Οι ρυθμοί μεταβολής του ΑΕΠ και των συνιστωσών του αφορούν σε σταθερές τιμές 2015

Δύο είναι τα στοιχεία που έχουν καθοριστικό ρόλο στις μακροοικονομικές προβλέψεις του Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2022.

(α) Η πρόβλεψη πως οι άμεσες αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις της πανδημικής κρίσης θα συνεχίσουν να υποχωρούν κατά τη διάρκεια του 2022. Κατά συνέπεια, η σταδιακή επανεκκίνηση της οικονομίας οδηγεί σε ισχυρή θετική μεταβολή του ΑΕΠ κατά το τρέχον έτος (2021), που θα συνεχιστεί και κατά το επόμενο (2022).

(β) Η εκτίμηση ότι η συνολική επενδυτική δαπάνη της οικονομίας θα ανέλθει σε υψηλά επίπεδα ως αποτέλεσμα, αφενός της δυναμικής της ανάκαμψης του 2021, αφετέρου των

πόρων που θα εισρεύσουν στην ελληνική οικονομία από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF).

Βάσει των παραπάνω, οι σημαντικότερες πηγές αβεβαιότητας αναφορικά με τις προβλέψεις τόσο του έτους 2021, πέραν των γεωπολιτικών παραγόντων όσο και του έτους 2022 σχετίζονται με:

- την επιβεβαίωση των θετικών εκτιμήσεων αναφορικά με την εξέλιξη της πανδημίας,
- τις εξελίξεις στο πεδίο των τιμών της ενέργειας και άλλων παραγωγικών εισροών,
- την ομαλή και γρήγορη ενεργοποίηση των σχημάτων στήριξης των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF),
- ενδεχόμενες αναθεωρήσεις στοιχείων από την ΕΛΣΤΑΤ αναφορικά με τον ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ κατά το τρέχον έτος.

Γενική αξιολόγηση

α. Η εκτίμηση του προσχεδίου ότι ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ κατά το έτος 2021 θα διαμορφωθεί σε 6,1%, αξιολογείται ως ρεαλιστική, μολονότι αποκλίνει σημαντικά από τις εκτιμήσεις των άλλων διεθνών οργανισμών (Πίνακας 2). Η απόκλιση αυτή οφείλεται στην ενσωμάτωση στις εκτιμήσεις του Υπουργείου Οικονομικών νεότερων στοιχείων σε σχέση με εκείνα που έχουν ενσωματώσει οι διεθνείς φορείς και ειδικότερα των ανακοινώσεων της ΕΛΣΤΑΤ (Σεπτέμβριος 2021) αναφορικά με την μεταβολή του ΑΕΠ κατά το β' τρίμηνο του έτους. Σημειώνεται ότι η ισχυρή μεταβολή του ΑΕΠ οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο «αποτέλεσμα βάσης», δηλαδή στο ότι η οικονομική δραστηριότητα ανακάμπτει μετά από τη βαθιά ύφεση του 2020. Επίσης, η εκτίμηση του Υπουργείου Οικονομικών αναφορικά με τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ κατά το τρέχον έτος κινείται εντός του εύρους των οικονομετρικών εκτιμήσεων του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου.

β. Οι προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών για την μεταβολή του ΑΕΠ το 2022 εμφανίζονται περισσότερο συντηρητικές σε σχέση με τις προβλέψεις των διεθνών οργανισμών, αλλά κινούνται κοντά στο ανώτατο όριο των αντίστοιχων προβλέψεων του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου. Οι διαφορές περιορίζονται σημαντικά εάν εξεταστεί η σωρευτική μεταβολή του ΑΕΠ κατά τη διετία 2021-2022. Ως εκ τούτου, το ΕΔΣ θεωρεί την πρόβλεψη του Υπουργείου Οικονομικών ως ρεαλιστική.

Πίνακας 2: Προβλέψεις για την ετήσια μεταβολή του ελληνικού ΑΕΠ 2021 και 2022

	ΥΠ.ΟΙΚ. ⁽¹⁾		Ευρωπαϊκή Επιτροπή ⁽²⁾		Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης ⁽³⁾		Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ⁽⁴⁾	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
ΑΕΠ	+6,1	+4,5	+4,3	+6,0	+3,8	+5,0	+3,8	+5,0

Πηγές: (1) Υπουργείο Οικονομικών-Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Πολιτικής, Σεπτέμβριος 2021 (2) European Commission July 2021, Summer interim forecast, (3) OECD, Economic Outlook No 109 - May 2021, (4) IMF, Economic Outlook database: April 2021

* σε σταθερές τιμές 2015

γ. Η πρόβλεψη για τον ρυθμό μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ κατά το έτος 2022 (+4,5%) προκύπτει ως αποτέλεσμα της πρόβλεψης ότι η ιδιωτική κατανάλωση θα αυξηθεί κατά 2,9%, η δημόσια κατανάλωση θα περιοριστεί κατά 2,8%, η συνολική επενδυτική δαπάνη θα αυξηθεί κατά 23,4%, ενώ το εμπορικό ισοζύγιο θα παραμείνει αρνητικό, παρουσιάζοντας όμως σημαντική βελτίωση της τάξης του 7,5%.

δ. Οι προβλέψεις του Προσχεδίου για την μεταβολή του ΑΕΠ και των συνιστωσών του για τα έτη 2021 και 2022 είναι αναθεωρημένες σε σχέση με αυτές του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2022-2025 (ΜΠΔΣ). Για το 2021 η αναθεώρηση είναι προς τα πάνω, ενώ για το 2022 οι εκτιμήσεις είναι πιο συντηρητικές. Το αναθεωρημένο αυτό σενάριο κρίνεται ρεαλιστικό με δεδομένο τη δημοσίευση των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ για το ΑΕΠ β' τριμήνου, τα οποία συνηγορούν σε μία πιο ισχυρή αύξηση του ΑΕΠ το 2021, σε σχέση με αυτή που είχε εκτιμηθεί στο ΜΠΔΣ. Κατά συνέπεια οι προβλέψεις για το 2022 είναι εύλογο να είναι πιο συντηρητικές λόγω της εξασθένησης του «αποτελέσματος βάσης» το 2022.

ε. Σε ότι αφορά το «Δημοσιονομικό Σύμφωνο», η αξιολόγηση τήρησης των ορίων του παρέλκει, δεδομένου ότι η γενική ρήτρα διαφυγής (general escape clause) θα διατηρηθεί σε ισχύ και το 2022.

Σχόλια επί των συνιστωσών του ΑΕΠ

1. Ιδιωτική κατανάλωση: Σε ό,τι αφορά το 2022, η κύρια πηγή αβεβαιότητας αφορά στην εξέλιξη της πανδημίας. Εκτιμώντας ότι αυτή θα έχει τεθεί υπό πλήρη έλεγχο, η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 2,9% κρίνεται εύλογη. Επιπλέον, η εκτιμώμενη πτώση του ποσοστού ανεργίας στο 14,3% αναμένεται να συνδράμει στην τόνωση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Ωστόσο, πηγή αβεβαιότητας αναφορικά με την προβλεπόμενη αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης αποτελεί η μικρή αύξηση της μέσης κατά κεφαλήν αμοιβής της μισθωτής εργασίας, η οποία προβλέπεται ότι θα ανέλθει σε 1,1%, δηλαδή αρκετά χαμηλότερα από τον μεσοπρόθεσμο στόχο του πληθωρισμού (2,0%). Αυτό σημαίνει, πως η αύξηση των συνολικών αμοιβών της μισθωτής εργασίας (+3%), που αποτελεί βασική συνιστώσα της ιδιωτικής κατανάλωσης, εφόσον επιτευχθεί, θα προέλθει σχεδόν αποκλειστικά από την αύξηση του όγκου της μισθωτής απασχόλησης.

2. Δημόσια κατανάλωση: Λαμβάνοντας υπόψη τη σταδιακή ανάκαμψη της οικονομίας, προβλέπεται ο βαθμιαίος περιορισμός των καταναλωτικών δαπανών του δημοσίου οι οποίες αυξήθηκαν σημαντικά λόγω των μέτρων ελέγχου της πανδημίας. Δεδομένων των παραπάνω, είναι αναμενόμενη η μείωση της δημόσιας κατανάλωσης.

3. Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου: η εκτίμηση για ενίσχυση των επενδύσεων το 2022 κατά 23,4% (ή κατά 4,83 δισ. ευρώ σε σταθερές τιμές) αποτυπώνει τον πλέον φιλόδοξο μακροοικονομικό στόχο του προσχεδίου. Το σύνολο αυτής της μεταβολής οφείλεται στη θετική επίπτωση που έχει ήδη και αναμένεται να έχει το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF). Σύμφωνα με το προσχέδιο, το ήμισυ (50%) της καθαρής αύξησης των επενδύσεων θα προέλθει από την ενίσχυση των δημόσιων επενδύσεων και το υπόλοιπο μισό θα προέλθει από την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων. Κατά συνέπεια, η έγκαιρη και ομαλή απορρόφηση των κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθώς και η διασφάλιση ότι το εγχώριο τραπεζικό σύστημα θα διοχετεύσει γρήγορα και

αποτελεσματικά τα σχετικά κεφάλαια στην ιδιωτική οικονομία αποτελεί στοιχείο καίριας σημασίας για την υλοποίηση του αισιόδοξου αυτού σεναρίου.

4. Εισαγωγές – εξαγωγές: Οι εκτιμήσεις αναφορικά με την εξέλιξη των εισαγωγών και των εξαγωγών είναι σύστοιχες με τις εκτιμήσεις αναφορικά με την μεταβολή του ΑΕΠ και των άλλων επιμέρους συνιστωσών. Ειδικότερα, σημειώνεται πως η αύξηση των εισαγωγών αγαθών (+9,7%) προβλέπεται να είναι μεγαλύτερη εκείνης των εξαγωγών αγαθών (+2,7%)- σύμφωνα με τις αναλυτικές προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών- στοιχείο το οποίο είναι αναμενόμενο λόγω της σημαντικής ανάκαμψης των επενδύσεων και της ιδιωτικής κατανάλωσης που συνεπάγονται αυξημένες ανάγκες σε εισαγόμενες πρώτες ύλες, μηχανήματα και καταναλωτικά αγαθά. Πάντως, η σχετική επιδείνωση του ισοζυγίου αγαθών υπεραντισταθμίζεται από τη βελτίωση του ισοζυγίου υπηρεσιών, κυρίως λόγω της περαιτέρω ανάκαμψης του τουρισμού. Συγκεκριμένα, οι τουριστικές εισπράξεις αναμένεται να ανέλθουν το 2022 σε 14,4 δισ. ευρώ, αυξημένες κατά σχεδόν 60% σε σχέση με το 2021, παραμένοντας ωστόσο, κάτω από το επίπεδο του 2019 (προβλέπεται να κυμανθούν στο 79% των εισπράξεων του 2019), πρόβλεψη η οποία κρίνεται επιτεύξιμη.

Συμπέρασμα

Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο θεωρεί πως ο στόχος για ρυθμό μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ κατά 4,5% το 2022, είναι επιτεύξιμος. Σε αυτό το πλαίσιο το **Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο υιοθετεί τις μακροοικονομικές προβλέψεις του Προσχέδιου του Προϋπολογισμού 2022.**

Εκ μέρους του Δ.Σ. του ΕΔΣ

Ο Πρόεδρος,

Παναγιώτης Κορλίρας